

Till stiftsstyrelsen

Verksamhetsplan och budget 2016 – ett stärkt barnrättsperspektiv

Beskrivning av processen

Arbetet med verksamhetsplan och budget är viktiga dokument i det strategiska barnrättsarbetet och är därför en nödvändig del i arbetet med att göra barnkonsekvensanalys.

Att göra en barnkonsekvensanalys på en verksamhetsplan och budget handlar i korthet om att se till att all verksamhet som görs granskas och prövas med utgångspunkt i barnrättsperspektivet och barnkonventionen. Mål och insatser formuleras med stöd i barnkonventionen, och särskilt de vägledande principerna, artiklarna 2, 3, 6 och 12. Det handlar om att lyfta upp sådant som redan görs i linje med barnkonventionen, samt att identifiera luckor eller utmaningar att arbeta vidare med. Det kan också innebära att lyfta fram områden där avgränsade barnkonsekvensanalyser kan behöva göras. Syftet är förstås att bli ännu bättre på att vara en kyrka för alla, i linje med kyrkoordningen, där barnen har en särställning.

Nuläge

Inför arbetet med Härnösands stifts Verksamhetsplan och budget genomfördes en utbildningsdag för budgetansvariga. Dagen genomfördes i slutet av maj 2015. Målet var att några av befintliga verksamhetsområden skulle granskas ur ett barnrättsperspektiv och barnkonventionens bärande principer. Detta som ett första steg i arbetet med att göra en mer komplett barnkonsekvensanalys. Förutom barnkonventionen, är en viktig utgångspunkt i arbetet den omvärldsspaning och kartläggning av barns uppväxtvillkor som tagits fram på kansliet. Även om kartläggningen behöver vidareutvecklas inför kommande år, innehåller den intressant information om barn som bör påverka arbetet med verksamhetsplanen.

Den sammanställning som följer nedan kan ses som en beskrivning av det som hittills har gjorts. I dokumentet beskrivs mål och insatser, samt ingresser för några verksamhetsområden. I dokumentet beskrivs också kopplingen till barnkonventionen. Tilläggen bygger på medskick från några av de budgetansvariga på stiftskansliet. Dessa mål och insatser återfinns i dokumentet Verksamhetsplan och budget 2016. Det är inte en heltäckande barnkonsekvensanalys då tiden för de budgetansvariga har varit knapp, därför har endast några områden lyfts särskilt inför 2016. Inför 2017 är målet att samtliga områden skall vara genomlysta ur ett barnrättsperspektiv och att lärdomar från arbetet med årets plan skall tas till vara.

Vad säger kartläggningen?

I den befintliga kartläggningen över Härnösands stifts upptagningsområde återfinns flera positiva trender ur ett barnperspektiv. Barn i kyrkans barntimmar har ökat med 40 % mellan 2008 och 2013. Även antal barn i söndagsskola har ökat kraftigt. En stor ökning har också skett när det gäller unga konfirmandledare.

Samtidigt finns några utmaningar som särskilt bör noteras:

1. Det finns en ojämn könsfördelning mellan pojkar och flickor när det gäller medlemmar i Svenska kyrkans Unga liksom i konfirmandarbetet. Närmare 60% av de konfirmerade är flickor. Trenden är troligtvis densamma i andra stift, liksom i andra åldersgrupper.
2. Barn i ekonomiskt utsatta familjer har ökat något i såväl Västernorrlands län som Jämtlands län till 19 %.
3. Flyktingmottagandet i Jämtlands och Västernorrlands län har ökat. Underlaget behöver utvecklas, men en snabb granskning av statistik från Migrationsverket visar följande:
Jämtlands län har den 1 augusti 2015 tagit emot 492 personer med uppehållstillstånd, varav 51 barn. Förutom detta finns den 1 augusti 1269 asylsökande i olika boenden i länet.
Västernorrlands län har den 1 augusti 2015 tagit emot 917 personer med uppehållstillstånd, varav 71 barn. Antal asylsökande den 1 augusti var 3801.
4. Enligt stiftets egen enkät har endast 4 av 23 kyrkoherdar svarat att de har möjlighet att satsa särskilt på nyanlända barn och ungdomar.
5. Utgår man ifrån antal familjegudstjänster och familjemässor var knappt 8 % av huvudgudstjänsterna anpassade för barn.
6. Dop och konfirmandverksamheten ligger högt, men en nedåtgående trend märks.

Kommentar till kartläggning: I framtiden kommer barn och ungas egna synpunkter att särskilt lyftas fram i enlighet med artikel 12. En form för detta kommer att skapas under 2016.

Reflektion med utgångspunkt i barnkonventionens artiklar och befintlig kartläggning

Härnösands stift har ett väl utvecklat arbete med barn och unga enligt statistiken. De utmaningar som finns är i vissa fall redan väl kända men blir särskilt angelägna att hantera med utgångspunkt i barnkonventionen. Här följer några generella reflektioner, samt frågeställningar att ta med i framtiden. En del av detta finns med i befintligt dokument, annat kan behöva förstärkas ytterligare.

Artikel 2: Alla barn ska ges möjlighet att delta i verksamheten på lika villkor. Vad får det för konsekvenser när andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer ökar, eller när antalet nyanlända barn blir större? Hur kan stiftet vidareutveckla sitt stöd i arbetet med nyanlända barn? Hur kan stiftet stödja församlingarna att nå ut bättre till unga pojkar i konfirmandålder? Är det möjligt för barn som lever i ekonomisk utsatthet att delta i verksamheten?

Artikel 6: Alla barn har på lika villkor rätt till liv och utveckling, också andlig utveckling. Hur kan detta främjas när utmaningarna ökar och nya barn finns i församlingens upptagningsområde? Vilken roll bör Gudstjänsten spela i barns andliga utveckling? Hur stödjer stiftet församlingarna i en reflektion kring detta?

Artikel 22: Barn som kommer som flyktingar har rätt till skydd och stöd. Många församlingar i stiftet gör ett fantastiskt arbete och täcker upp när brister finns i mottagningsystemen. Stiftets arbete med att stödja församlingarna i detta är viktigt och nödvändigt och kanske en av de största utmaningarna på många håll. Kan detta ses över och förstärkas?

Artikel 4: Konventionsstaterna åtar sig att genomföra åtgärder till de yttersta av tillgängliga resurser. Har medvetna prioriteringar gjorts så att förutsättningar finns att arbeta i linje med barnkonventionen?

Kompletteringar och förtydliganden kopplat till förslag till Verksamhetsplan och budget 2016

(Nya insatser har kursiverats)

Medlemskommunikation

Mål 2016

Församlingarna har tillgång till kompetens, utbyte och inspiration inom kommunikationsområdet.

Ny insats:

- *Rekommendationer och riktlinjer tas fram för arbetet med barn i olika slag av media som församlingstidningar, hemsidor och Facebook.*

Koppling till barnkonventionen: Artikel 12: rätten att komma till tals, samt artikel 16: rätten till privatliv och integritet.

Resurser: Insatsen ryms inom befintligt budgetäskande

Arbetsmiljöarbete

Mål 2016

Församlingar och pastorat erbjuder trygga miljöer och mötesplatser för alla inom kyrkans verksamhet. *Speciellt fokus kommer att vara på att uppmärksamma och förebygga barn- och ungas utsatthet.*

Insats: Stödet för att arbeta förebyggande inom området sexuella trakasserier och övergrepp utökas

Delvis ny insats:

- *Församlingar och pastorat inbjuds till en utbildningsdag inom området med speciellt fokus på barn och ungas utsatthet. Dagen sker i samarbete med Svenska kyrkans unga.*

Koppling till barnkonventionen: Artikel 3: barnets bästa, samt artikel 19: skydd mot övergrepp.

Resurser: Insatsen ryms inom befintligt budgetäskande

Struktur/förvaltning/ekonomi

Tillägg ingress

Ökad kompetens och samordning inom dessa områden säkerställer på sikt att Svenska kyrkans resurser i första hand går till verksamhet inom den grundläggande uppgiften snarare än till

administration. Barnen får därigenom tillgång till en levande församlingsmiljö med verksamhet som finns lokal och tillgänglig för barnen. Inför varje beslut om indelning skall en särskild barnkonsekvensanalys genomföras som tillsammans med utredningen bildar beslutsunderlag för stiftsstyrelsen.

Mål 2016

De indelningsändringar som ska ske till 2018 genomförs utifrån stiftets arbetssätt för indelningsarbete. Målsättningen är att de nya organisationerna har goda förutsättningar för att utföra församlingarnas grundläggande uppgift

Ny insats:

- *Inför varje beslut om indelning skall en särskild barnkonsekvensanalys genomföras som tillsammans med utredningen bildar beslutsunderlag för stiftsstyrelsen.*

Koppling till barnkonventionen: Artikel 3: barns bästa skall beaktas, samt artikel 2: barns tillgång till verksamhet på lika villkor.

Resurser: Genomförandet av barnkonsekvensanalys vid indelningsärenden kommer att kräva tid och resurser.

Förtroendemannautbildning

Tilllägg ingress:

Beslut som fattas av förtroendevalda kan få konsekvenser för barn. Det ligger därför i barns intresse att förtroendevalda får god utbildning i arbetet med ett stärkt barnrättsperspektiv. Stiftet har ett särskilt ansvar att utbilda församlingarnas förtroendevalda i att göra barnkonsekvensanalys.

Mål 2016

Förtroendevalda i församlingarna är rustade för sitt uppdrag

Insatser: förtroendemannautbildning

Tilllägg insats:

- Församlingarna erbjuds fördjupad utbildningar i barnkonsekvensanalys med fokus på budget och strategiska dokument

Koppling till barnkonventionen: Artikel 12: Barns rätt till delaktighet och inflytande, samt artikel 3: Barnets bästa i främsta rummet.

Resurser: Ryms inom befintliga äskande.

Internationellt arbete

Tillägg ingress

Arbetet går i linje med barnkonventionen och inför 2016 har inga nya insatser formulerats. I befintliga insatser bör dock slutsatserna i kartläggningen beaktas, bland annat könsfördelningen i arbetet med unga.

Koppling till barnkonventionen: Artikel 2: rätt att delta i verksamhet på lika villkor, samt artikel 6: rätten till liv och utveckling.

Resurser: Ryms inom befintligt äskande.

Barn och unga

Mål 2016

Församlingarna har förutsättningar att rusta sina medarbetare för verksamheten med ett barnrättsperspektiv som grund.

Insatser: barn och unga

Tillägg insats:

- *Församlingarnas arbete med barnrättsperspektiv och barnkonsekvensanalyser stärks genom återkommande utbildningar.*

Koppling till barnkonventionen: Artiklarna 2, 3, 6 och 12.

Konfirmand

Tillägg ingress:

Arbetet med konfirmandverksamheten går i stora delar i linje med barnkonventionen. Kartläggningens utmaning med ojämn könsfördelning får hanteras längre fram i arbetet med handlingsplan för konfirmandarbetet. Inga nya insatser har formulerats för 2016.

Kopplingar till barnkonventionen: Artikel 6: rätten till liv och utveckling, samt artikel 2: rätten att delta på lika villkor.

Resurser: Inga ytterligare medel har äskats, men på sikt bör de personella resurserna för detta område ses över för att möta befintliga utmaningar.

Visitationer

Mål 2016

Genom visitationer genomförs tillsyn av församlingslivet samt utbyts erfarenheter och ömsesidig inspiration.

Ny insats:

- *Vid visitationen ska samtal föras om församlingens arbete med barnrättsperspektivet.*

Koppling till barnkonventionen: I första hand artikel 3 om barnets bästa, men även artiklarna 2, 6 och 12.